

Informacja o zmianach dotyczących zasiłku macierzyńskiego od 17 czerwca 2013 r.

W dniu 17 czerwca 2013 r. weszła w życie ustawa z dnia 28 maja 2013 r. o zmianie ustawy – Kodeks pracy oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 675). Przepisy tej ustawy zmieniają m. in. przepisy Kodeksu pracy w części dotyczącej urlopu macierzyńskiego, dodatkowego urlopu macierzyńskiego, dodatkowego urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego i urlopu rodzicielskiego oraz przepisy ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa w zakresie dotyczącym zasiłku macierzyńskiego.

Znowelizowane przepisy mają zastosowanie do osób, których dzieci urodziły się po 31 grudnia 2012 r. Mają one także zastosowanie do osób, które przyjęły po 31 grudnia 2012 r. na wychowanie dziecko w wieku do 7 roku życia, a w przypadku gdy wobec dziecka odroczone obowiązki szkolne – dziecko w wieku do 10 roku życia i wystąpiły do sądu opiekuńczego z wnioskiem o wszczęcie postępowania w sprawie jego przysposobienia albo przyjęły na wychowanie dziecko jako rodzina zastępcza, z wyjątkiem rodziny zastępczej zawodowej (dalej zwane „przyjęciem dziecka na wychowanie”).

Nowe przepisy mają również zastosowanie do osób, które urodziły albo przyjęły na wychowanie dziecko w wieku do 7 lub 10 roku życia przed 1 stycznia 2013 r., jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy, tj. w dniu 17 czerwca 2013 r.:

- 1) pobierają zasiłek macierzyński za okres ustalony przepisami Kodeksu pracy jako okres:
  - a) urlopu macierzyńskiego lub dodatkowego urlopu macierzyńskiego z tytułu urodzenia więcej niż jednego dziecka,
  - b) urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego lub dodatkowego urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego z tytułu równoczesnego przyjęcia na wychowanie więcej niż jednego dziecka,
- 2) nie pobierają zasiłku macierzyńskiego w wyniku przerwania jego pobierania w czasie okresu ustalonego przepisami Kodeksu pracy jako okres urlopu macierzyńskiego z powodu pobytu dziecka w szpitalu i pozostały okres urlopu macierzyńskiego wykorzystają po wypisaniu dziecka ze szpitala, po wejściu w życie ustawy.

I. Zasiłek macierzyński za okres dodatkowego urlopu macierzyńskiego i dodatkowego urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego

1. Zgodnie z nowym brzmieniem art. 182¹ § 1, art. 183 § 3 Kodeksu pracy oraz art. 12 ustawy z dnia 6 grudnia 2008 r. o zmianie ustawy – Kodeks pracy oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 237, poz. 1654), od 17 czerwca 2013 r. zmianie ulega wymiar dodatkowego urlopu macierzyńskiego i dodatkowego

- urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego¹, a więc i okres wypłaty zasiłku macierzyńskiego z tego tytułu, i wynosi:
- 1) do 6 tygodni – w razie urodzenia albo przyjęcia na wychowanie jednego dziecka;
  - 2) do 8 tygodni – w razie urodzenia albo jednoczesnego przyjęcia na wychowanie więcej niż jednego dziecka;
  - 3) do 3 tygodni – w razie korzystania z uprawnień do minimalnego wymiaru urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego.
2. Dodatkowy urlop macierzyński i dodatkowy urlop na warunkach urlopu macierzyńskiego jest udzielany na pisemny wniosek pracownicy lub pracownika składany w terminie nie krótszym niż 14 dni przed rozpoczęciem korzystania z tego urlopu², jednorazowo lub najwyżej w dwóch częściach przypadających bezpośrednio jedna po drugiej, w wymiarze tygodnia lub jego wielokrotności. Pracodawca jest zobowiązany uwzględnić wniosek pracownicy/pracownika.
3. Rozszerzono uprawnienia pracownika ojca dziecka do korzystania z dodatkowego urlopu macierzyńskiego i zasiłku macierzyńskiego za jego okres. Ojciec dziecka ma prawo do korzystania z urlopu i zasiłku na równi z pracownicą matką dziecka, w każdym przypadku, gdy z uprawnień do dodatkowego urlopu macierzyńskiego i zasiłku macierzyńskiego za okres tego urlopu nie korzysta pracownica matka dziecka. Rodzice mogą dzielić się tymi uprawnieniami, w ramach podanego wyżej wymiaru urlopu i zasiłku. Ojciec dziecka ma prawo do zasiłku macierzyńskiego za okres dodatkowego urlopu macierzyńskiego w przypadku, gdy:
- 1) ubezpieczona matka dziecka pobierała zasiłek macierzyński za okres urlopu macierzyńskiego ale nie korzysta z dodatkowego urlopu macierzyńskiego;
  - 2) ubezpieczona matka dziecka skróciła okres pobierania zasiłku macierzyńskiego po wykorzystaniu co najmniej 14 tygodni po porodzie i z uprawnień do zasiłku za pozostały okres korzysta ubezpieczony ojciec dziecka oraz z dodatkowego urlopu macierzyńskiego nie korzysta ubezpieczona matka dziecka;
  - 3) ubezpieczona matka dziecka przebywa w szpitalu i ze względu na stan zdrowia uniemożliwiający jej sprawowanie opieki nad dzieckiem przerwała pobieranie zasiłku macierzyńskiego i z uprawnień tych korzysta ubezpieczony ojciec dziecka;
  - 4) ubezpieczony ojciec dziecka pobiera zasiłek macierzyński w związku ze śmiercią matki lub porzuceniem przez nią dziecka.
4. Przepisy nie przewidują możliwości rezygnacji z dodatkowego urlopu macierzyńskiego i dodatkowego urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego, udzielonego na podstawie art. 182¹ i art. 183 Kodeksu pracy (gdy wniosek został złożony po upływie 14 po porodzie albo po przyjęciu dziecka na wychowanie lub

¹ Przed 17 czerwca 2013 r. wymiar dodatkowego urlopu macierzyńskiego i dodatkowego urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego wynosił:

- a. do 4 tygodni – w razie urodzenia albo przyjęcia na wychowanie jednego dziecka;
- b. do 6 tygodni – w razie urodzenia albo jednoczesnego przyjęcia na wychowanie więcej niż jednego dziecka;
- c. do 2 tygodni – w razie korzystania z uprawnień do minimalnego wymiaru urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego wynoszącego 9 tygodni.

² Dotychczas okres ten wynosił 7 dni.

gdy wniosek nie dotyczy pełnego wymiaru dodatkowego urlopu macierzyńskiego albo dodatkowego urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego oraz pełnego wymiaru urlopu rodzicielskiego).

5. Nie zmienia się zasada dotycząca możliwości łączenia przez pracownicę/pracownika opieki nad dzieckiem w czasie dodatkowego urlopu macierzyńskiego i dodatkowego urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego, z pracą u swojego pracodawcy w wymiarze nie wyższym niż połowa pełnego wymiaru czasu pracy. W takim przypadku zasiłek macierzyński ulega pomniejszeniu proporcjonalnie do wymiaru czasu podjętej pracy. Wniosek w sprawie wykonywania pracy powinien być złożony w terminie nie krótszym niż 14 dni przed rozpoczęciem wykonywania pracy³. W odróżnieniu od poprzedniego stanu prawnego pracodawca uwzględnia wniosek pracownika, chyba że nie jest to możliwe ze względu na organizację pracy lub rodzaj wykonywanej pracy.

II. Zasiłek macierzyński za okres urlopu rodzicielskiego

6. Powołaną na wstępie ustawą wprowadzono nowy rodzaj urlopu, za który przysługuje zasiłek macierzyński, tj. urlop rodzicielski. Urlop rodzicielski przysługuje zarówno w związku z urodzeniem dziecka, jak i w związku z przyjęciem dziecka na wychowanie.
7. Urlop rodzicielski przysługuje w wymiarze do 26 tygodni, niezależnie od liczby dzieci urodzonych przy jednym porodzie (lub przyjętych na wychowanie), bezpośrednio po wykorzystaniu dodatkowego urlopu macierzyńskiego albo dodatkowego urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego w pełnym wymiarze.
8. Warunkiem nabycia prawa do zasiłku macierzyńskiego za okres urlopu rodzicielskiego jest wykorzystanie zasiłku macierzyńskiego za okres dodatkowego urlopu macierzyńskiego albo dodatkowego urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego w pełnym wymiarze obowiązującym od 17 czerwca 2013 r. (czyli odpowiednio w wymiarze 6, 8 albo 3 tygodni).
9. Urlop rodzicielski jest udzielany na pisemny wniosek pracownika złożony w terminie nie krótszym niż 14 dni przed rozpoczęciem korzystania z tego urlopu. Do wniosku powinno być dołączone pisemne oświadczenie o braku zamiaru korzystania w okresie wskazanym we wniosku z urlopu rodzicielskiego przez drugiego z rodziców albo o okresie, w którym drugi z rodziców zamierza korzystać z tego urlopu.
10. Urlop rodzicielski jest udzielany jednorazowo albo nie więcej niż trzech częściach, każda z części nie może być krótsza niż 8 tygodni, w wymiarze wielokrotności tygodnia. Części urlopu muszą przypadać bezpośrednio jedna po drugiej.
11. Rodzice mogą dzielić się uprawnieniami do urlopu rodzicielskiego i zasiłku macierzyńskiego za okres tego urlopu. Z urlopu rodzicielskiego i zasiłku macierzyńskiego mogą korzystać jednocześnie oboje rodzice dziecka, łączny wymiar urlopu nie może w takim przypadku przekraczać maksymalnego wymiaru, tj. 26 tygodni. Urlop rodzicielski i zasiłek macierzyński mogą być wykorzystane maksymalnie w trzech częściach.

³ Przed zmianą z wnioskiem należało wystąpić nie później niż w ciągu 7 dni przed rozpoczęciem wykonywania pracy.

Przykład 1:

Pracownica, która urodziła dziecko w dniu 1 lipca 2013 r. korzysta z urlopu macierzyńskiego od 1 lipca 2013 r. do 17 listopada 2013 r. W dniu 2 listopada 2013 r. występuje o udzielenie jej dodatkowego urlopu macierzyńskiego na okres 6 tygodni od 18 listopada 2013 r. do 29 grudnia 2013 r. W dniu 8 grudnia 2013 r. występuje o udzielenie urlopu rodzicielskiego przez okres 8 tygodni od 30 grudnia 2013 r. do 23 lutego 2014 r. Do wniosku dołącza pisemne oświadczenie, że ojciec dziecka będzie korzystał z urlopu rodzicielskiego przez 9 tygodni, tj. od 30 grudnia 2013 r. do 2 marca 2014 r. Ponownie pracownica występuje o udzielenie urlopu rodzicielskiego składając wniosek o urlop rodzicielski w wymiarze 6 tygodni. Po uzyskaniu wyjaśnień pracodawcy, że urlop rodzicielski w wymiarze 6 tygodni nie może jej zostać udzielony, gdyż minimalny okres tego urlopu wynosi 8 tygodni, pracownica występuje o urlop rodzicielski w wymiarze 8 tygodni. Pracownica ma prawo do urlopu rodzicielskiego i zasiłku macierzyńskiego za okres 8 tygodni, tj. za okres od 24 lutego 2014 r. do 20 kwietnia 2014 r.

Przykład 2:

Pracownica, która urodziła dziecko w dniu 29 czerwca 2013 r. korzysta z urlopu macierzyńskiego od 29 czerwca 2013 r. do 15 listopada 2013 r. W dniu 28 października 2013 r. występuje o udzielenie jej dodatkowego urlopu macierzyńskiego na okres 6 tygodni od 16 listopada 2013 r. do 27 grudnia 2013 r. W dniu 5 grudnia 2013 r. występuje o udzielenie jej urlopu rodzicielskiego przez okres 8 tygodni od 28 grudnia 2013 r. do 21 lutego 2014 r. Do wniosku dołącza pisemne oświadczenie, że ojciec dziecka będzie korzystał z urlopu rodzicielskiego w tym samym czasie przez 8 tygodni. Ponownie pracownica występuje o udzielenie urlopu rodzicielskiego w wymiarze 8 tygodni od 22 lutego 2014 r. do 18 kwietnia 2014 r., oświadczając, że ojciec dziecka nie będzie w tym okresie korzystał z urlopu rodzicielskiego. Pracownica występuje z kolejnym wnioskiem o urlop rodzicielski w wymiarze 2 tygodni od 19 kwietnia 2014 r. do 2 maja 2014 r. Pracownica nie ma prawa do urlopu rodzicielskiego i zasiłku macierzyńskiego od 19 kwietnia 2014 r. do 2 maja 2014 r., gdyż jej wniosek dotyczył czwartej części urlopu rodzicielskiego, krótszej niż 8 tygodni $\{26 - (8 + 8 + 8) = 2\}$.

12. Przepisy nie przewidują możliwości rezygnacji z urlopu rodzicielskiego udzielonego na podstawie art. 182^{1a} i art. 183 § 5 Kodeksu pracy (gdy wniosek został złożony po upływie 14 po porodzie albo po przyjęciu dziecka na wychowanie lub gdy wniosek nie dotyczy pełnego wymiaru urlopu rodzicielskiego).
13. Do urlopu rodzicielskiego mają zastosowanie m. in. następujące przepisy Kodeksu pracy:
  - 1) przepisy art. 180 § 6¹-7 – dotyczące możliwości przerwania urlopu przez ubezpieczoną matkę dziecka na okres jej pobytu w szpitalu oraz prawa do urlopu dla pracownika ojca dziecka w razie śmierci matki dziecka;
  - 2) przepis art. 180¹ § 2 zdanie drugie – dotyczący warunków zachowywania prawa do urlopu w razie śmierci dziecka;
  - 3) przepis art. 182 zdanie pierwsze – dotyczący braku prawa do urlopu w razie rezygnacji przez ubezpieczoną matkę dziecka z opieki nad dzieckiem;
  - 4) przepisy art. 182¹ § 5 i 6 – dotyczące możliwości podejmowania pracy w czasie urlopu;
  - 5) przepis art. 183¹ § 1 – określający, że przy udzielaniu urlopu tydzień urlopu odpowiada 7 dniom.
14. Przepisy dotyczące urlopu rodzicielskiego nie przewidują możliwości przerwania takiego urlopu w związku z pobytem dziecka w szpitalu.
15. W czasie urlopu rodzicielskiego, analogicznie jak w przypadku dodatkowego urlopu macierzyńskiego, pracownica/pracownik mogą łączyć opiekę nad dzieckiem, z pracą w wymiarze nie wyższym niż połowa pełnego wymiaru czasu pracy. W takim przypadku zasiłek macierzyński jest pomniejszany proporcjonalnie do wymiaru czasu pracy podjętej w czasie urlopu rodzicielskiego.

III. Zasady rezygnacji z dodatkowego urlopu macierzyńskiego, dodatkowego urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego i urlopu rodzicielskiego oraz dzielenia się tymi urloпами oraz okresami pobierania zasiłku macierzyńskiego między rodzicami dziecka

16. Zgodnie z art. 179¹ Kodeksu pracy, pracownica nie później niż w ciągu 14 dni po porodzie, może złożyć pisemny wniosek o udzielenie jej, bezpośrednio po urlopie macierzyńskim, dodatkowego urlopu macierzyńskiego w pełnym wymiarze, a bezpośrednio po dodatkowym urlopie macierzyńskim – urlopu rodzicielskiego w pełnym wymiarze, tj. 26 tygodni. Termin 14 dni powinien być liczony od następnego dnia po porodzie. Jeżeli ostatni dzień terminu przypada na sobotę lub dzień ustawowo wolny od pracy termin upływa w pierwszym dniu roboczym.
17. Pracownica, która złożyła wniosek o udzielenie jej urlopów w trybie określonym w art. 179¹ Kodeksu pracy może zrezygnować z korzystania z dodatkowego urlopu macierzyńskiego lub urlopu rodzicielskiego w całości lub w części i powrócić do pracy. Pisemny wniosek w sprawie rezygnacji z dodatkowego urlopu macierzyńskiego, urlopu rodzicielskiego lub ich części, pracownica składa w terminie nie krótszym niż 14 dni przed przystąpieniem do pracy.
18. Rezygnacja przez pracownicę z części dodatkowego urlopu macierzyńskiego może nastąpić, o ile wykorzystana część urlopu trwa tydzień, bądź jego wielokrotność. Rezygnacja przez pracownicę z części urlopu rodzicielskiego

- może nastąpić, o ile wykorzystana część urlopu jest wielokrotnością tygodnia i trwa co najmniej 8 tygodni.
19. W przypadku rezygnacji z dodatkowego urlopu macierzyńskiego, urlopu rodzicielskiego lub ich części przez pracownicę matkę dziecka, z wnioskiem o niewykorzystaną przez matkę dziecka część lub całość dodatkowego urlopu macierzyńskiego lub urlopu rodzicielskiego i zasiłek macierzyński może wystąpić pracownik ojciec dziecka. Rezygnacja z urlopu przez pracownicę nie jest jednak uwarunkowana korzystaniem z dodatkowego urlopu macierzyńskiego lub rodzicielskiego przez ojca dziecka. Jeżeli z niewykorzystanych przez matkę okresów dodatkowego urlopu macierzyńskiego lub urlopu rodzicielskiego korzysta pracownik ojciec dziecka, on również może zrezygnować z korzystania z tych urlopów, a z niewykorzystanych części tych urlopów może skorzystać pracownica matka dziecka.
  20. W przypadku, gdy oboje rodzice dzielą między siebie korzystanie z dodatkowego urlopu macierzyńskiego, urlop ten może być udzielony w dwóch częściach przypadających bezpośrednio jedna po drugiej, w wymiarze tygodnia lub jego wielokrotności, a w przypadku urlopu rodzicielskiego może on być udzielony maksymalnie w trzech częściach, a każda w tych części nie może być krótsza niż 8 tygodni.
  21. Zasady dotyczące dodatkowego urlopu macierzyńskiego i urlopu rodzicielskiego z tytułu urodzenia dziecka mają także zastosowanie w razie przyjęcia dziecka na wychowanie. W takim przypadku termin 14 dni na złożenie wniosku jest liczony od daty przyjęcia dziecka na wychowanie i wystąpienia do sądu opiekuńczego z wnioskiem o wszczęcie postępowania w sprawie przysposobienia dziecka albo od daty przyjęcia dziecka na wychowanie jako rodzina zastępcza, z wyjątkiem rodziny zastępczej zawodowej.

IV. Prawo do zasiłku macierzyńskiego osób niebędących pracownikami

22. Przedstawione wyżej zasady dotyczące wypłaty zasiłku macierzyńskiego za okresy ustalone przepisami Kodeksu pracy jako okres dodatkowego urlopu macierzyńskiego, dodatkowego urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego i urlopu rodzicielskiego mają odpowiednie zastosowanie do osób, które nie mają prawa do tych urlopów ale mają prawo do zasiłku macierzyńskiego za okresy ustalone przepisami Kodeksu pracy jako okresy wymienionych na wstępie urlopów, tj. do:
  - 1) osób podlegających ubezpieczeniu chorobowemu niebędących pracownikami⁴, m.in. osób prowadzących działalność pozarolniczą i osób z

⁴ Osoby podlegające ubezpieczeniu chorobowemu niebędące pracownikami to:

- członkowie rolniczych spółdzielni produkcyjnych i spółdzielni kółek rolniczych,
- osoby odbywające służbę zastępczą,
- osoby wykonujące pracę nakładczą (zwane „chałupnikami”),
- osoby wykonujące pracę na podstawie umowy agencyjnej lub umowy zlecenia albo innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia w tym „nianie”, tj. osoby sprawujące opiekę nad dziećmi w wieku od ukończenia 20 tygodnia życia, na podstawie umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z przepisami Kodeksu cywilnego stosuje się przepisy dotyczące zlecenia, zwanej „umową uaktywniającą”,
- osoby współpracujące z osobami wykonującymi pracę na podstawie umowy agencyjnej lub umowy zlecenia albo innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z kodeksem cywilnym stosuje się

- nimi współpracujących, osób wykonujących umowy zlecenia, osób z nimi współpracujących;
- 2) osób uprawnionych do zasiłku macierzyńskiego z tytułu urodzenia dziecka (przyjęcia dziecka na wychowanie) w czasie urlopu wychowawczego;
  - 3) osób uprawnionych do zasiłku macierzyńskiego z tytułu urodzenia dziecka po ustaniu zatrudnienia⁵.
23. W przypadku osób, o których mowa w pkt. 22, do wypłaty zasiłku macierzyńskiego za okres ustalony przepisami Kodeksu pracy jako okres dodatkowego urlopu macierzyńskiego i dodatkowego urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego lub urlopu rodzicielskiego, niezbędne jest złożenie do podmiotu wypłacającego zasiłek macierzyński wniosku o wypłatę zasiłku za dodatkowy okres lub za okres odpowiadający okresowi urlopu rodzicielskiego przed rozpoczęciem wypłaty zasiłku macierzyńskiego za te okresy. Zasada określona w pkt. 16 dotycząca liczenia terminu na złożenie wniosku ma odpowiednie zastosowanie.

V. Wysokość zasiłku macierzyńskiego

24. Zasiłek macierzyński za okres ustalony przepisami Kodeksu pracy jako okres urlopu macierzyńskiego, urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego, dodatkowego urlopu macierzyńskiego i dodatkowego urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego przysługuje w wysokości 100% podstawy wymiaru, natomiast za okres ustalony przepisami Kodeksu pracy jako okres urlopu rodzicielskiego w wysokości 60% podstawy wymiaru zasiłku.
25. Jeżeli pracownica nie później niż w ciągu 14 dni po porodzie albo po przyjęciu dziecka na wychowanie i wystąpieniu do sądu z wnioskiem o wszczęcie postępowania w sprawie przysposobienia dziecka lub po przyjęciu dziecka na wychowanie jako rodzina zastępcza, z wyjątkiem rodziny zastępczej zawodowej, złoży pisemny wniosek o udzielenie jej, bezpośrednio po urlopie macierzyńskim lub urlopie na warunkach urlopu macierzyńskiego, dodatkowego urlopu macierzyńskiego lub dodatkowego urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego w pełnym wymiarze oraz urlopu rodzicielskiego w pełnym wymiarze, zasiłek macierzyński przysługuje pracownicy w wysokości 80% podstawy wymiaru za cały okres udzielonych jej urlopów.
26. Zgodnie z art. 31 ust. 4 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r., ubezpieczonej, której zasiłek macierzyński jest wypłacany w wysokości 80% podstawy wymiaru, w razie rezygnacji z zasiłku macierzyńskiego za okres odpowiadający okresowi

---

przepisy dotyczące zlecenia,

- osoby prowadzące pozarolniczą działalność,
- osoby współpracujące z osobami prowadzącymi pozarolniczą działalność,
- osoby będące duchownymi,
- osoby wykonujące odpłatnie pracę, na podstawie skierowania do pracy, w czasie odbywania kary pozbawienia wolności lub tymczasowego aresztowania.

⁵ Zasiłek macierzyński przysługuje z tytułu urodzenia dziecka po ustaniu zatrudnienia w przypadku, gdy rozwiązanie umowy o pracę w okresie ciąży nastąpiło:

- wskutek likwidacji bądź ogłoszenia upadłości pracodawcy,
- w wyniku naruszenia przepisów prawa, jeżeli zostało to stwierdzone prawomocnym orzeczeniem sądu.

dodatkowego urlopu macierzyńskiego i dodatkowego urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego w całości lub w części lub za okres odpowiadający okresowi urlopu rodzicielskiego w pełnym wymiarze, ubezpieczonej wypłaca się jednorazowe wyrównanie pobranego zasiłku macierzyńskiego do wysokości 100% za okres urlopu macierzyńskiego oraz dodatkowego urlopu macierzyńskiego.

27. Jednorazowe wyrównanie zasiłku, o którym mowa w pkt. 26 jest wypłacane pod warunkiem niepobrania zasiłku macierzyńskiego za okres odpowiadający okresom tych urlopów przez ojca dziecka. Wypłata wyrównania powinna nastąpić w terminach określonych w art. 64 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r., tj. nie później niż w ciągu 30 dni od daty złożenia wniosku w sprawie rezygnacji z zasiłku za dalszy okres lub innego dokumentu niezbędnego do wypłaty wyrównania (np. zaświadczenie pracodawcy o terminie zaprzestania korzystania z dodatkowego urlopu macierzyńskiego i dodatkowego urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego lub rodzicielskiego, jeżeli zasiłek jest wypłacany przez ZUS).

Przykład 4:

Pracownica, która urodziła dziecko w dniu 2 lipca 2013 r. wystąpiła w dniu 10 lipca 2013 r. o udzielenie jej bezpośrednio po urlopie macierzyńskim dodatkowego urlopu macierzyńskiego w wymiarze 6 tygodni oraz urlopu rodzicielskiego w wymiarze 26 tygodni. W związku z tym, zasiłek macierzyński przysługuje jej w wysokości 80% podstawy wymiaru. W dniu 3 listopada 2013 r. pracownica składa pisemny wniosek w sprawie rezygnacji z całości dodatkowego urlopu macierzyńskiego i całości urlopu rodzicielskiego, oświadczając że z dodatkowego urlopu macierzyńskiego i urlopu rodzicielskiego będzie korzystał ojciec dziecka. Pracownik ojciec dziecka występuje o udzielenie dodatkowego urlopu macierzyńskiego od 19 listopada 2013 r. do 30 grudnia 2013 r. oraz urlopu rodzicielskiego od 31 grudnia 2013 r. do 30 czerwca 2014 r. Zasiłek macierzyński przysługuje pracownikowi w wysokości 80% podstawy wymiaru. Pracownik w dniu 9 grudnia 2013 r. składa pisemny wniosek w sprawie rezygnacji z całości urlopu rodzicielskiego, dołączając do wniosku pisemne oświadczenie, że matka dziecka nie będzie korzystała z urlopu rodzicielskiego. Pracownikowi przysługuje wyrównanie wypłaconego zasiłku macierzyńskiego za okres dodatkowego urlopu macierzyńskiego od 19 do 30 listopada 2013 r. Zasiłek macierzyński za okres od 1 do 30 grudnia 2013 r., które jeszcze nie został pracownikowi wypłacony, przysługuje w wysokości 100% podstawy wymiaru.

Wyrównanie wypłaconego zasiłku macierzyńskiego za okres od 2 lipca 2013 r. do 18 listopada 2013 r. przysługuje także pracownicy matce dziecka. Ponieważ pracodawca matki dziecka nie ma informacji o rezygnacji przez ojca dziecka z pełnego urlopu rodzicielskiego, wypłata wyrównania zasiłku macierzyńskiego matce dziecka nastąpi po złożeniu przez nią wniosku w tej sprawie i udokumentowaniu faktu rezygnacji z pełnego urlopu rodzicielskiego przez ojca dziecka.

28. Jeżeli ubezpieczona pobierająca zasiłek macierzyński w wysokości 80% podstawy wymiaru, zrezygnuje z zasiłku macierzyńskiego za okres odpowiadający okresowi urlopu dodatkowego w całości lub w części lub za okres odpowiadający okresowi urlopu rodzicielskiego w pełnym wymiarze, na rzecz ojca dziecka, ubezpieczonemu ojcu dziecka zasiłek macierzyński przysługuje również w wysokości 80% podstawy wymiaru.

VI. Zasiłek macierzyński za okres urlopu ojcowskiego

29. Nie ulega zmianie wysokość ani zasady przyznawania zasiłku macierzyńskiego za okres urlopu ojcowskiego. Zasiłek macierzyński za okres tego urlopu wynosi 100% podstawy wymiaru.

VII. Wymiar urlopu macierzyńskiego i zasiłku macierzyńskiego przed przewidywaną datą porodu

30. Zmieniony został przepis art. 180 § 3 Kodeksu pracy uprawniający do korzystania z urlopu macierzyńskiego przed przewidywaną datą porodu. Zgodnie z nowym brzmieniem tego przepisu, przed przewidywaną datą porodu może przypadać nie więcej niż 6 tygodni urlopu macierzyńskiego.

VIII. Okres wypłaty zasiłku macierzyńskiego z tytułu urodzenia dziecka w czasie urlopu wychowawczego oraz po ustaniu zatrudnienia

31. Osobom, które urodziły kolejne dziecko w czasie urlopu wychowawczego zasiłek macierzyński przysługuje przez okres ustalony przepisami Kodeksu pracy jako okres urlopu macierzyńskiego bez skracania go o 2 tygodnie⁶. W związku z tym osobom, które mają prawo do zasiłku macierzyńskiego z tytułu urodzenia kolejnego dziecka na urlopie wychowawczym, zasiłek macierzyński przysługuje przez pełny okres ustalony przepisami Kodeksu pracy jako okres urlopu macierzyńskiego, a następnie na ich wniosek przez okres ustalony przepisami

⁶ Uchylony został art. 29 ust. 3 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. przewidujący wypłatę zasiłku macierzyńskiego osobom, które urodziły dziecko w czasie urlopu wychowawczego za okres odpowiadający części urlopu macierzyńskiego przypadającej po porodzie.

Kodeksu pracy jako okres dodatkowego urlopu macierzyńskiego i urlopu rodzicielskiego.

32. Zasada określona w pkt. 31 ma odpowiednio zastosowanie do zasiłku macierzyńskiego z tytułu urodzenia dziecka po ustaniu zatrudnienia, w przypadkach, o których mowa w art. 30 ust. 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r.⁷

IX. Zasady ustalania prawa do zasiłku macierzyńskiego, w przypadku korzystania z uprawnień do urlopu udzielonego na podstawie odrębnych przepisów

33. Znowelizowany został art. 29 ust. 4a ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. Oznacza to możliwość pobierania zasiłku macierzyńskiego przez ubezpieczonego ojca dziecka w przypadku, gdy matka dziecka niebędąca pracownikiem, która nabyła prawo do urlopu macierzyńskiego na podstawie przepisów odrębnych (np. jako funkcjonariusz Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Straży Granicznej, Służby Więziennej) skróci okres urlopu macierzyńskiego, do którego jest uprawniona na podstawie odrębnych przepisów.

X. Zasady ustalania prawa do zasiłku w okresie przejściowym

Urodzenie/przyjęcie dziecka w okresie po wejściu w życie nowych przepisów

34. Przedstawione wyżej zmiany mają zastosowanie do osób, którym dziecko urodzi się (przyjmą dziecko na wychowanie) po wejściu w życie ustawy z dnia 28 maja 2013 r., tj. po 16 czerwca br. Ubezpieczeni ci będą mogli pobierać zasiłek macierzyński odpowiednio w wysokości 100% podstawy wymiaru za tzw. „podstawowy” i dodatkowy okres oraz w wysokości 60% za okres ustalony przepisami Kodeksu pracy jako okres urlopu rodzicielskiego albo 80% za okresy tych wszystkich urlopów, w zależności od daty złożenia wniosku o wypłatę zasiłku za okresy odpowiadające poszczególnym urlopom.

Korzystanie w dniu 17 czerwca 2013 r. z zasiłku macierzyńskiego za tzw.

„podstawowy”⁸ okres

35. Powołane przepisy mają również zastosowanie do osób korzystających w dniu 17 czerwca 2013 r. z zasiłku macierzyńskiego za tzw. „podstawowy” okres. W przypadku tych osób, jeżeli okres zasiłku macierzyńskiego kończy się do 30 czerwca 2013 r., wypłata zasiłku macierzyńskiego za okres odpowiadający okresowi dodatkowego urlopu macierzyńskiego albo dodatkowego urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego w nowym wymiarze następuje:

⁷ tj. w przypadku, gdy rozwiązanie umowy o pracę w okresie ciąży nastąpiło:

- wskutek likwidacji bądź ogłoszenia upadłości pracodawcy,
- w wyniku naruszenia przepisów prawa, jeżeli zostało to stwierdzone prawomocnym orzeczeniem sądu.

⁸ Okres „podstawowy” to okres urlopu macierzyńskiego lub urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego.

- 1) po złożeniu przez pracownicę/pracownika pisemnego wniosku o dodatkowy urlop macierzyński albo dodatkowy urlop na warunkach urlopu macierzyńskiego w terminie nie krótszym niż 7 dni przed rozpoczęciem korzystania z tego urlopu;
  - 2) po złożeniu przez ubezpieczonego niebędącego pracownikiem pisemnego wniosku o wypłatę zasiłku za dodatkowy okres przed rozpoczęciem korzystania z zasiłku za ten okres
- o ile wniosek taki nie został zgłoszony przed wejściem w życie ustawy.
36. Wypłata zasiłku macierzyńskiego za okres ustalony przepisami Kodeksu pracy jako okres urlopu rodzicielskiego dla osób, o których mowa w pkt. 35, nastąpi po złożeniu odpowiedniego wniosku, o którym mowa w części II. Ubezpieczeni ci mają prawo do zasiłku macierzyńskiego w wysokości 100% podstawy wymiaru za tzw. „podstawowy” i dodatkowy okres oraz 60% za okres ustalony przepisami Kodeksu pracy jako okres urlopu rodzicielskiego.

Korzystanie w dniu 17 czerwca 2013 r. z zasiłku macierzyńskiego za dodatkowy⁹ okres

37. Nowe zasady mają zastosowanie także do osób korzystających w dniu 17 czerwca 2013 r. z zasiłku macierzyńskiego za okres ustalony przepisami Kodeksu pracy jako okres dodatkowego urlopu macierzyńskiego albo dodatkowego urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego. Osoby te mają prawo do „uzupełniającej” części zasiłku macierzyńskiego za okres tego urlopu w wymiarze różnicy między nowym a dotychczasowym wymiarem oraz do zasiłku macierzyńskiego za okres ustalony przepisami Kodeksu pracy jako okres urlopu rodzicielskiego. W przypadku tych osób wypłata zasiłku macierzyńskiego za „uzupełniającą” część dodatkowego urlopu macierzyńskiego albo dodatkowego urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego oraz za okres urlopu rodzicielskiego następuje:
- 1) po złożeniu przez pracownicę/pracownika:
    - a) pisemnego wniosku o udzielenie „uzupełniającej” części dodatkowego urlopu macierzyńskiego albo dodatkowego urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego, nie później niż do dnia zakończenia urlopu udzielonego w dotychczasowym wymiarze,
    - b) pisemnego wniosku o udzielenie urlopu rodzicielskiego, nie później niż do dnia zakończenia wydłużonego pełnego okresu dodatkowego urlopu macierzyńskiego albo dodatkowego urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego,
  - 2) po złożeniu przez ubezpieczonego niebędącego pracownikiem:
    - a) pisemnego wniosku o wypłatę zasiłku macierzyńskiego za „uzupełniający” okres, nie później niż do dnia zakończenia okresu wypłaty zasiłku macierzyńskiego w dotychczasowym wymiarze,
    - b) pisemnego wniosku o wypłatę zasiłku macierzyńskiego za okres urlopu rodzicielskiego, nie później niż do dnia zakończenia zasiłku macierzyńskiego za wydłużony pełny dodatkowy okres.

⁹ Okres „dodatkowy” to okres dodatkowego urlopu macierzyńskiego albo dodatkowego urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego.

Osoby te mają prawo do zasiłku macierzyńskiego w wysokości 100% podstawy wymiaru za tzw. „podstawowy” i dodatkowy okres oraz 60% za okres ustalony przepisami Kodeksu pracy jako okres urlopu rodzicielskiego.

W dniu 17 czerwca 2013 r. nie przysługuje zasiłek macierzyński – dziecko urodziło się/zostało przyjęte na wychowanie po 31 grudnia 2012 r.

38. Nowe zasady wynikające z ustawy z dnia 28 maja 2013 r. mają również zastosowanie do osób, którym dziecko urodziło się po dniu 31 grudnia 2012 r., niepobierających zasiłku macierzyńskiego w dniu 17 czerwca 2013 r. z powodu upływu okresu jego pobierania (dotyczy to ubezpieczonych, które z zasiłku macierzyńskiego korzystały przed porodem lub osób pobierających zasiłek macierzyński w wymiarze skróconym o 2 tygodnie). Osoby te mają prawo do „uzupełniającej” części zasiłku macierzyńskiego za okres dodatkowego urlopu macierzyńskiego w wymiarze różnicy pomiędzy nowym a dotychczasowym wymiarem oraz do zasiłku macierzyńskiego za okres urlopu rodzicielskiego (w odniesieniu do tych osób wystąpi przerwa pomiędzy wykorzystanym dotychczas urlopem dodatkowym i urlopem dodatkowym „uzupełniającym”). Wyплата zasiłku macierzyńskiego za „uzupełniającą” część dodatkowego urlopu macierzyńskiego oraz za okres urlopu rodzicielskiego tym osobom następuje:

- 1) po złożeniu przez pracownicę/pracownika:
  - a) pisemnego wniosku o udzielenie „uzupełniającej” części dodatkowego urlopu macierzyńskiego, w ciągu 7 dni od dnia wejścia w życie ustawy, tj. nie później niż do 24 czerwca 2013 r.; urlop jest udzielany nie później niż w ciągu 14 dni od wejścia w życie ustawy, tj. nie później niż od 1 lipca 2013 r.,
  - b) pisemnego wniosku o udzielenie urlopu rodzicielskiego, nie później niż do dnia zakończenia wydłużonego pełnego okresu dodatkowego urlopu macierzyńskiego;
- 2) po złożeniu przez ubezpieczonego niebędącego pracownikiem:
  - a) pisemnego wniosku o wypłatę zasiłku macierzyńskiego za „uzupełniający” okres, w ciągu 7 dni od dnia wejścia w życie ustawy, tj. nie później niż do 24 czerwca 2013 r.; okres wypłaty zasiłku macierzyńskiego powinien zacząć się nie wcześniej niż od dnia wejścia w życie ustawy i nie później niż w ciągu 14 dni od wejścia w życie ustawy, tj. nie później niż od 1 lipca 2013 r.,
  - b) pisemnego wniosku o wypłatę zasiłku macierzyńskiego za okres odpowiadający okresowi urlopu rodzicielskiego, nie później niż do dnia zakończenia zasiłku macierzyńskiego za wydłużony pełny dodatkowy okres.

39. Osoby, o których mowa w pkt. 38, mają prawo do zasiłku macierzyńskiego w wysokości 100% podstawy wymiaru za tzw. „podstawowy” i dodatkowy okres oraz 60% za okres ustalony przepisami Kodeksu pracy jako okres urlopu rodzicielskiego.

Przykład:

Była pracownica, z którą pracodawca rozwiązał stosunek pracy z powodu

likwidacji, urodziła dziecko w dniu 4 stycznia 2013 r. Od 4 stycznia do 6 czerwca

2013 r. tj. za okres 154 dni (18 + 4) osoba ta pobierała zasiłek macierzyński. W przypadku, złożenia przez nią, w terminie 7 dni od dnia wejścia w życie ustawy, tj. do dnia 24 czerwca 2013 r., wniosku dalszą wypłatę zasiłku macierzyńskiego za dodatkowy okres oraz za okres odpowiadający okresowi urlopu rodzicielskiego, przysługuje jej prawo do zasiłku macierzyńskiego za okres 14 dni (2 tygodnie) odpowiadający różnicy okresów dodatkowego urlopu macierzyńskiego, a następnie za okres 182 dni (26 tygodni) odpowiadający okresowi urlopu rodzicielskiego.

40. Zasady przedstawione w pkt. 38 i 39 mają odpowiednio zastosowanie do osób, które przyjęły dziecko na wychowanie po dniu 31 grudnia 2012 r., niepobierających zasiłku macierzyńskiego w dniu 17 czerwca 2013 r.
41. W przypadku osób, o których mowa w pkt. 38 i 40, prawo do zasiłku macierzyńskiego ustala się za okres zgodny z wnioskiem osoby uprawnionej do zasiłku z tym, że początek okresu wypłaty zasiłku macierzyńskiego po przerwie nie może być wcześniejszy niż data wejścia w życie ustawy i nie może być późniejszy niż 14 dni od wejścia w życie ustawy, tj. nie może być późniejszy niż 1 lipca 2013 r.
42. W przypadku ubezpieczonych niebędącym pracownikami, o których mowa w pkt. 22 ppkt 1, prawo do zasiłku macierzyńskiego przysługuje **nawet, jeżeli nie jest spełniony warunek** podlegania ubezpieczeniu chorobowemu w pierwszym dniu przedłużonego okresu wypłaty zasiłku macierzyńskiego.

W dniu 17 czerwca 2013 r. nie przysługuje zasiłek macierzyński – okres wypłaty zasiłku macierzyńskiego za „podstawowy” okres został przerwany w związku z pobytem dziecka w szpitalu

43. Przedstawione wyżej zasady dotyczące okresu, za który przysługuje prawo do zasiłku macierzyńskiego, wynikające z przepisów przejściowych, mają zastosowanie także do ubezpieczonych, którzy w dniu 17 czerwca 2013 r. nie pobierają zasiłku macierzyńskiego ze względu na pobyt dziecka w szpitalu, jeżeli nie został wykorzystany pełny okres wypłaty zasiłku macierzyńskiego za okres ustalony przepisami Kodeksu pracy jako okres urlopu macierzyńskiego

Zasiłek macierzyński z tytułu urodzenia dziecka w czasie urlopu wychowawczego albo po ustaniu zatrudnienia przed 17 czerwca 2013 r.

44. Pracownikom, które w dniu wejścia w życie ustawy korzystają z zasiłku macierzyńskiego przez okres odpowiadający okresowi urlopu macierzyńskiego skrócony o 2 tygodnie, okres wypłaty zasiłku macierzyńskiego z mocy ustawy ulega wydłużeniu o 2 tygodnie, bez konieczności składania wniosku pracownicy w tej sprawie. Jeżeli pracownica ta złożyła już wcześniej wniosek o wypłatę zasiłku macierzyńskiego za dodatkowy okres, okres wypłaty zasiłku macierzyńskiego ulega przesunięciu po okresie wydłużonym o 2 tygodnie.

45. Jeżeli okres wypłaty zasiłku macierzyńskiego z tytułu urodzenia dziecka na urlopie wychowawczym, skrócony o 2 tygodnie, zakończy się przed wejściem w życie ustawy i w dniu wejścia w życie ustawy przysługuje już zasiłek macierzyński za okres odpowiadający okresowi dodatkowego urlopu macierzyńskiego, to okres wypłaty zasiłku macierzyńskiego odpowiadający okresowi urlopu macierzyńskiego nie ulega wydłużeniu o 2 tygodnie, natomiast pracownica może na podstawie art. 29 ustawy z dnia 28 maja 2013 r. wystąpić o zasiłek macierzyński w wymiarze odpowiadającym różnicy między nowym a dotychczasowym wymiarem dodatkowego urlopu macierzyńskiego.
46. Jeżeli wypłata zasiłku macierzyńskiego z tytułu urodzenia dziecka w czasie urlopu wychowawczego jest dokonywana przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych, a nowy okres wypłaty zasiłku macierzyńskiego pracownicy, która urodziła dziecko w czasie urlopu wychowawczego wykracza poza udzielony jej urlop wychowawczy, wypłata zasiłku macierzyńskiego za okres od następnego dnia po zakończeniu urlopu wychowawczego nastąpi po przedłożeniu zaświadczenia pracodawcy o okresie udzielonego dodatkowego urlopu macierzyńskiego lub urlopu rodzicielskiego.
47. Zasady określone w pkt. 44 i 45 mają odpowiednie zastosowanie do osób, którym okres wypłaty zasiłku macierzyńskiego z tytułu urodzenia dziecka po ustaniu zatrudnienia został skrócony o 2 tygodnie w przypadkach, o których mowa w art. 30 ust. 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r.¹⁰

XI. Zasady dokumentowania prawa do zasiłku macierzyńskiego

Do czasu nowelizacji przepisów rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 2 kwietnia 2012 r. w sprawie określenia dowodów stanowiących podstawę przyznania i wypłaty zasiłków z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (Dz. U. poz. 444) przyjmuje się następujące zasady dokumentowania uprawnień do zasiłku macierzyńskiego.

Zasiłek macierzyński za „podstawowy” okres

48. Do wypłaty przez Zakład zasiłku macierzyńskiego za okres urlopu macierzyńskiego lub urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego ubezpieczonemu będącemu pracownikiem, do czasu zmiany treści formularza ZUS Z-3, niezbędne jest dodatkowo, oprócz dokumentów dotychczas wymaganych, zaświadczenie pracodawcy o tym, czy wniosek o udzielenie dodatkowego urlopu macierzyńskiego albo dodatkowego urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego w pełnym wymiarze oraz urlopu rodzicielskiego w pełnym wymiarze został złożony w terminie i na zasadach określonych w art.

¹⁰ tj. w przypadku, gdy rozwiązanie umowy o pracę w okresie ciąży nastąpiło:

- wskutek likwidacji bądź ogłoszenia upadłości pracodawcy,
- w wyniku naruszenia przepisów prawa, jeżeli zostało to stwierdzone prawomocnym orzeczeniem sądu.

- 179¹ Kodeksu pracy albo 182⁴ Kodeksu pracy, tj. nie później niż 14 dni po porodzie albo nie później niż w ciągu 14 dni po przyjęciu dziecka na wychowanie.
49. Do wypłaty zasiłku macierzyńskiego ubezpieczonemu ojcu dziecka za tzw. „podstawowy” okres, w razie:
- 1) skrócenia przez ubezpieczoną matkę dziecka okresu pobierania zasiłku macierzyńskiego;
  - 2) przerwania okresu wypłaty zasiłku macierzyńskiego przez ubezpieczoną matkę dziecka na okres pobytu w szpitalu;
  - 3) śmierci ubezpieczonej;
  - 4) porzucenia dziecka przez ubezpieczoną
- dodatkowo wymagane jest zaświadczenie płatnika zasiłku o wysokości procentowej, w jakiej zasiłek macierzyński przysługiwał ubezpieczonej matce dziecka (100%, 80% lub 60%).

Zasiłek macierzyński za dodatkowy okres i za okres urlopu rodzicielskiego – o zasiłek macierzyński na kolejny okres występuje ten sam rodzic dziecka

50. Nie ulegają zmianie zasady dokumentowania prawa do zasiłku macierzyńskiego za okres ustalony przepisami Kodeksu pracy jako okres dodatkowego urlopu macierzyńskiego albo dodatkowego urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego, w razie gdy zasiłek macierzyński za poszczególne okresy jest wypłacany tylko jednemu z rodziców, np. gdy matka dziecka występuje o dodatkowy urlop macierzyński po okresie urlopu macierzyńskiego, ojciec występuje o dodatkowy urlop macierzyński po okresie pobierania zasiłku macierzyńskiego, po skróceniu urlopu macierzyńskiego przez ubezpieczoną matkę dziecka.
51. W przypadku gdy o wypłatę zasiłku macierzyńskiego za okres ustalony przepisami Kodeksu pracy jako okres urlopu rodzicielskiego występuje ubezpieczony, który pobierał zasiłek macierzyński za okres ustalony przepisami Kodeksu pracy jako okres dodatkowego urlopu macierzyńskiego albo dodatkowego urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego (np. gdy matka dziecka po okresie wypłaty zasiłku macierzyńskiego za okres dodatkowego urlopu macierzyńskiego występuje o urlop rodzicielski i wypłatę zasiłku macierzyńskiego, gdy ojciec dziecka po okresie pobierania zasiłku macierzyńskiego za okres dodatkowego urlopu macierzyńskiego występuje o wypłatę zasiłku macierzyńskiego za okres urlopu rodzicielskiego albo gdy ojciec dziecka po okresie pobierania zasiłku macierzyńskiego za okres urlopu rodzicielskiego występuje o wypłatę zasiłku macierzyńskiego za kolejny okres urlopu rodzicielskiego), dokumentami niezbędnymi do wypłaty zasiłku za okres ustalony przepisami Kodeksu pracy jako okres urlopu rodzicielskiego są:
- 1) oświadczenie ubezpieczonego o braku zamiaru korzystania przez drugiego z rodziców dziecka z zasiłku macierzyńskiego za okres ustalony przepisami Kodeksu pracy jako okres urlopu rodzicielskiego w okresie wskazanym we wniosku albo o okresie, w którym drugi z rodziców dziecka zamierza korzystać z zasiłku macierzyńskiego za okres tego urlopu w okresie objętym wnioskiem (okresy pokrywające się w całości lub w części);
  - 2) w przypadku pracownika, któremu zasiłek macierzyński jest wypłacany przez Zakład - zaświadczenie pracodawcy o okresie udzielonego urlopu rodzicielskiego oraz

zaświadczenie pracodawcy o okresie i wymiarze czasu pracy wykonywanej w czasie urlopu rodzicielskiego;

- 3) w przypadku osoby niebędącej pracownikiem - jej wniosek złożony płatnikowi zasiłku macierzyńskiego przed terminem rozpoczęcia korzystania z tego zasiłku za okres ustalony przepisami Kodeksu pracy jako okres urlopu rodzicielskiego.

Zasiłek macierzyński za dodatkowy okres i za okres urlopu rodzicielskiego – o zasiłek macierzyński na kolejny okres występuje drugi z rodziców dziecka

52. W przypadku gdy o wypłatę zasiłku macierzyńskiego za okres ustalony przepisami Kodeksu pracy jako okres dodatkowego urlopu macierzyńskiego albo dodatkowego urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego występuje ubezpieczony, który nie pobierał zasiłku macierzyńskiego za okres bezpośrednio poprzedzający okres wnioskowany (np. gdy o wypłatę zasiłku macierzyńskiego za okres dodatkowego urlopu macierzyńskiego występuje ojciec dziecka po okresie pobierania zasiłku macierzyńskiego za „podstawowy” okres przez matkę dziecka albo gdy o wypłatę zasiłku macierzyńskiego za drugą część urlopu dodatkowego występuje ojciec dziecka po okresie pobierania zasiłku macierzyńskiego za pierwszą część dodatkowego urlopu macierzyńskiego przez matkę), dokumentem niezbędnym do wypłaty zasiłku za okres ustalony przepisami Kodeksu pracy jako okres dodatkowego urlopu macierzyńskiego albo dodatkowego urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego dla tego rodzica jest, oprócz dokumentów dotychczas wymaganych, zaświadczenie płatnika zasiłku o:

- 1) okresie, za który zasiłek macierzyński wypłacono drugiemu z rodziców dziecka,
- 2) liczbie części wypłaconego zasiłku za okres ustalony przepisami Kodeksu pracy jako okres dodatkowego urlopu macierzyńskiego albo dodatkowego urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego,
- 3) wysokości procentowej, w jakiej zasiłek macierzyński przysługiwał drugiemu z rodziców dziecka.

53. W przypadku gdy o wypłatę zasiłku macierzyńskiego za okres ustalony przepisami Kodeksu pracy jako okres urlopu rodzicielskiego występuje ubezpieczony, który nie pobierał zasiłku macierzyńskiego za okres bezpośrednio poprzedzający okres wnioskowany (np. gdy o wypłatę zasiłku macierzyńskiego za okres urlopu rodzicielskiego występuje ojciec dziecka po okresie pobierania zasiłku macierzyńskiego za dodatkowy urlop macierzyński przez matkę dziecka, albo gdy o wypłatę zasiłku macierzyńskiego za kolejną część urlopu rodzicielskiego występuje ojciec dziecka po okresie pobierania zasiłku macierzyńskiego za pierwszą część urlopu rodzicielskiego przez matkę dziecka), dokumentami niezbędnymi do wypłaty zasiłku za okres ustalony przepisami Kodeksu pracy jako okres urlopu rodzicielskiego są:

- 1) skrócony odpis aktu urodzenia dziecka albo jego kopia potwierdzona przez płatnika zasiłku za zgodność z oryginałem, lub
- 2) oświadczenie ubezpieczonego, kiedy dziecko zostało przyjęte na wychowanie oraz zaświadczenie sądu opiekuńczego o wystąpieniu do sądu o przysposobienie dziecka, zawierające datę urodzenia dziecka albo kopia tego zaświadczenia potwierdzona przez płatnika zasiłku za zgodność z oryginałem, albo
- 3) prawomocne orzeczenie sądu opiekuńczego o umieszczeniu dziecka w rodzinie zastępczej lub umowę cywilnoprawną zawartą pomiędzy rodziną zastępczą a starostą albo ich kopia potwierdzona przez płatnika zasiłku za zgodność z oryginałem oraz dokument potwierdzający wiek dziecka.

- 4) oświadczenie ubezpieczonego o braku zamiaru korzystania przez drugiego z rodziców dziecka z zasiłku macierzyńskiego za okres ustalony przepisami Kodeksu pracy jako okres urlopu rodzicielskiego w okresie wskazanym we wniosku albo o okresie, w którym drugi z rodziców dziecka zamierza korzystać z zasiłku macierzyńskiego za okres tego urlopu w okresie objętym wnioskiem;
- 5) zaświadczenie płatnika zasiłku o okresie, za który zasiłek macierzyński wypłacono drugiemu z rodziców dziecka, liczbie części wypłaconego zasiłku za okres ustalony przepisami Kodeksu pracy jako okres urlopu rodzicielskiego oraz o wysokości procentowej, w jakiej zasiłek macierzyński przysługiwał drugiemu z rodziców dziecka;
- 6) zaświadczenie pracodawcy o okresie udzielonego urlopu rodzicielskiego oraz o okresie i wymiarze czasu pracy wykonywanej w czasie urlopu rodzicielskiego – w przypadku pracownika, któremu zasiłek macierzyński jest wypłacany przez Zakład;
- 7) wniosek ubezpieczonego niebędącego pracownikiem złożony płatnikowi zasiłku macierzyńskiego przed terminem rozpoczęcia korzystania z tego zasiłku za okres ustalony przepisami Kodeksu pracy jako okres urlopu rodzicielskiego.

Rezygnacja z zasiłku macierzyńskiego za dodatkowy okres lub za okres urlopu rodzicielskiego przez ubezpieczoną matkę dziecka lub ubezpieczonego ojca dziecka

54. Dowodem stanowiącym podstawę rezygnacji z pobierania zasiłku macierzyńskiego przez ubezpieczoną matkę dziecka za okres ustalony przepisami Kodeksu pracy jako okres dodatkowego urlopu macierzyńskiego w całości lub w części, dodatkowego urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego w całości lub w części albo urlopu rodzicielskiego w całości lub w części w przypadku, o którym mowa w art. 179² § 1, art. 179³ § 1 i art. 182⁴ § 2 Kodeksu pracy, jest jej pisemny wniosek zawierający datę, od której ubezpieczona matka dziecka rezygnuje z pobierania zasiłku macierzyńskiego, oraz:
- 1) oświadczenie ubezpieczonej, czy ubezpieczony ojciec dziecka będzie korzystał z uprawnień do zasiłku macierzyńskiego za pozostały okres;
  - 2) zaświadczenie pracodawcy o terminie zaprzestania korzystania z dodatkowego urlopu macierzyńskiego, dodatkowego urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego albo urlopu rodzicielskiego, w przypadku pracownicy, której zasiłek macierzyński jest wypłacany przez Zakład.
55. Dowody określone w pkt. 54 stosuje się odpowiednio w przypadku rezygnacji z pobierania zasiłku macierzyńskiego przez ubezpieczonego ojca dziecka za okres ustalony przepisami Kodeksu pracy jako okres dodatkowego urlopu macierzyńskiego w części, dodatkowego urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego w części albo urlopu rodzicielskiego w całości lub w części w przypadku, o którym mowa w art. 179⁴ i art. 182⁴ § 2 Kodeksu pracy.
56. W razie rezygnacji z wypłaty zasiłku macierzyńskiego przez ubezpieczonego ojca dziecka za okres ustalony przepisami Kodeksu pracy jako okres dodatkowego urlopu macierzyńskiego w całości lub w części lub jako okres urlopu rodzicielskiego w całości, wyrównanie zasiłku macierzyńskiego ubezpieczonej matce dziecka wypłaca się na jej pisemny wniosek, po udokumentowaniu przez nią rezygnacji przez ubezpieczonego ojca dziecka z wypłaty zasiłku macierzyńskiego za okresy tych urlopow.